

Sygn. akt V KK 188/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Jacek Sobczak

Protokolant Barbara Kobrzyńska

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 18 września 2013r.,
w sprawie **K. K.**,
o wydanie wyroku łącznego,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 7 stycznia 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięć zawartych
w pkt II, III, VI i przekazuje sprawę w tej części Sądowi
Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 7 stycznia 2013r.,
wydanym na wniosek skazanego K. K., objęte zostały następujące wyroki:

- A. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 12 stycznia 2009r. (sygn. VI K 393/08) za czyn z art. 178a § 1 k.k., popełniony w dniu 31 października 2008r., za który wymierzono karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy

określeniu jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł; wobec skazanego postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2012r. orzeczono zastępczą formę wykonania kary grzywny w postaci pracy społecznie użytecznej, zamienioną następnie na mocy postanowienia z dnia 2 października 2012r. na zastępczą karę pozbawienia wolności;

- B. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 28 października 2009r. (sygn. II K 1407/09) za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony w dniu 10 września 2009r., za który wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i której wykonanie zarządził postanowieniem z dnia 28 października 2010r.;
- C. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 24 maja 2010r. (sygn. II K 423/10) za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k., popełnionych w nocy 21 grudnia 2009r., w nocy z 17/18 stycznia 2010r. i w dniu 30 stycznia 2010r., za który wymierzono karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby i której wykonanie zarządził postanowieniem z dnia 19 czerwca 2012r.;
- D. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 10 czerwca 2010r. (sygn. II K 648/10) za czyn z art. 178a § 2 k.k., popełniony w dniu 22 marca 2010r., za który wymierzono karę 12 miesięcy ograniczenia wolności; wobec skazanego postanowieniem z dnia 30 marca 2011r. orzeczono zastępczą karę pozbawienia wolności;
- E. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 11 kwietnia 2012r. (sygn. II K 367/12) za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 12 stycznia 2012r., za który wymierzono karę 12 miesięcy ograniczenia wolności;
- F. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 17 kwietnia 2012r. (sygn. II K 539/12) za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k., popełniony w dniu 11 lutego 2012r., za który wymierzono karę 12 miesięcy ograniczenia wolności;
- G. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 10 maja 2012r. (sygn. II K 606/12) za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 12 marca 2012r., za który wymierzono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

- H. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 20 czerwca 2012r. (sygn. II K 883/12) za czyn z art. 178a § 2 k.k., popełniony w dniu 01 maja 2012r., za który wymierzono karę 4 miesięcy ograniczenia wolności;
- I. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 12 września 2012r. (sygn. II K 545/12) za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 14 lutego 2012r., za który wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w Ż., wskazanym powyżej wyrokiem łącznym z dnia 28 lutego 2011r.: w pkt I, na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., połączył skazanemu kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanymi w pkt C i D, wymierzając karę łączną roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności; w pkt II, na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., połączył skazanemu kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanymi w pkt E, F i G, wymierzając karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności; w pkt III, na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., połączył skazanemu kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanymi w pkt H i I, wymierzając karę łączną 7 miesięcy pozbawienia wolności; w pkt IV, na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego co do wyroków opisanych w pkt A i B; w pkt V i VI, na podstawie art. 577 k.p.k., zaliczył skazanemu odpowiednio na poczet kar łącznych orzeczonych w pkt I i II okresy pozbawienia go wolności w poszczególnych sprawach.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 17 stycznia 2013r.

Kasację od tego wyroku wywiódł Prokurator Generalny. Orzeczeniu temu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 85 k.k., polegające na:

- wydaniu wyroku łącznego w zakresie pkt III części dyspozytywnej w sytuacji, gdy brak było warunków do połączenia wskazanych kar jednostkowych, albowiem wyrok opisany w pkt H dotyczył innego skazanego;
- nieobjęciu węzłem kary łącznej wyroku opisanego w pkt I, pomimo istnienia podstaw do jego połączenia z wyrokami opisanymi w pkt E, F i G.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zakresie pkt II, III, IV i VI jego części dyspozytywnej i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego, z uwagi na swoją oczywistą zasadność, podlegała uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznał kasację w granicach określonych w art. 536 k.p.k., albowiem wyjątki motywujące przekroczenie granic jej rozpoznania nie wystąpiły.

Analiza wyroków jednostkowych wskazanych w części historycznej uzasadnienia wskazuje, że sąd *a quo* w sposób wadliwy dokonał oceny jednego z występujących w sprawie realnego zbiegu przestępstw. O ile połączenie wyroków z pkt C i D dokonane zostało w sposób prawidłowy, o tyle pozostałe wyroki jednostkowe, połączono w sposób wadliwy, sprzeczny z treścią art. 85 k.k. Jeżeli chodzi o wyrok wskazany w pkt H, to ewidentnie nie dotyczy on skazanego i nie powinien być brany w ogóle pod uwagę w niniejszym postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, nie wspominając już o wadliwym jego połączeniu z wyrokiem z pkt I. Jeżeli chodzi natomiast o czyn z wyroku z pkt I, to porównując daty czynów i wyroków z pkt E, F i G, stwierdzić należy, że został on popełniony zanim zapadł pierwszy chronologicznie wyrok w sprawie z pkt E, podobnie jak w przypadku czynów z pkt F i G. Czyn z wyroku z pkt I należało więc zaliczyć do realnego zbiegu przestępstw, razem z czynami z wyroków z pkt E, F i G. Zgodnie bowiem z art. 85 k.k., jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. W związku z tym z realnym zbiegiem przestępstw mamy do czynienia wtedy, gdy sprawca popełnia dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny, wyrok w sprawie. W zaskarżonym wyroku błędnie połączono zatem wyrok z pkt H z wyrokiem z pkt I. Ten pierwszy w ogóle nie mógł stanowić przedmiotu rozpoznania w sprawie, a drugi powinien być elementem realnego zbiegu przestępstw z wyrokami z pkt E, F i G. Wyrok w niniejszej sprawie został zaaprobowany przez strony i nie był zaskarżony. Stąd

uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zostało sporządzone i w związku z tym nie sposób było prześledzić toku rozumowania odnośnie określenia realnych zbiegów przestępstw przez sąd *a quo*. Niemniej jednak w niniejszej sprawie w sposób ewidentny doszło do rażącego naruszenia art. 85 k.k., które w sposób istotny wpłynęło na treść wyroku, albowiem orzeczono wobec skazanego karę łączną w oparciu o wyrok, który go nie dotyczył, a czyn z drugiego z wyroków winien stanowić element innego realnego zbiegu przestępstw.

Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 536 k.p.k., rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym - tylko w wypadkach określonych w art. 435 k.p.k., 439 k.p.k. i 455 k.p.k. W niniejszej sprawie skarżący określił granice zaskarżenia w sposób prawidłowy, wskazując trafnie na wszystkie uchybienia. Błędnie został sformułowany jedynie wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt IV jego części dyspozytywnej, mówiącej o umorzeniu postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego co do wyroków z pkt A i B. W tym zakresie orzeczenie sądu *a quo* było prawidłowe i zbędnym byłoby jego uchylanie. Wyrok z pkt H nie powinien być w sprawie w ogóle brany pod uwagę, jako nie dotyczący skazanego. Dla przedmiotowej sprawy jest on zupełnie neutralny. Umorzenie postępowania w przedmiocie wyroku łącznego, na zasadzie art. 572 k.p.k., odnosi się, zdaniem Sądu Najwyższego, jedynie do wyroków mogących być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. W pozostałym zakresie wnioski Prokuratora Generalnego, o uchylenie pkt II, III i VI zaskarżonego wyroku, były jak najbardziej uzasadnione. Dwa pierwsze punkty odnosiły się bowiem do niewłaściwego połączenia wyroków jednostkowych, a ostatni z nich dotyczył zaliczenia na poczet kar łącznych okresu odbywanej przez skazanego kary pozbawienia wolności. Przy powtórным określaniu kary łącznej zaistnieje konieczność ponownego orzeczenia o zaliczeniu okresu odbywania kary pozbawienia wolności w trybie art. 577 k.p.k., stąd również potrzeba uchylenia wyroku i w tym zakresie.

Mając na względzie powyższą argumentację, uznano kasację za zasadną, co skutkować musiało uchyleniem zaskarżonego wyroku. Sąd pierwszej instancji, rozpoznając ponownie sprawę winien uniknąć uchybień będących podstawą uwzględnienia kasacji. W szczególności powinien dokonać właściwego określenia

realnego zbiegu przestępstw, a więc objąć nim nie tylko wyroki z pkt E, F i G, ale i wyrok z pkt I. Ponadto wyrok z pkt H nie może być przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu, jako dotyczący zupełnie innej osoby.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.